

Möte nr 5 om Stenkilska gravkoret

Tid: Onsdagen den 19 augusti 2015 kl. 13.00 – 15.00

Plats: Vreta klosters kyrka – Tornrummet och Stenkilska gravkoret

Deltagare: Peter Carelli, regionchef Statens historiska museer (f.d. Riksantikvarieämbetet UV Öst)
Arne Karlsson, V. Ordf Föreningen Klosterliv i Vreta och ordf. fastighetsutskottet Vreta klosters församling
Emma Karlsson, Östergötlands museum (ersatte Olof Hermelin som fått förhinder)
Lars Ladell, styrelseledamot Föreningen Klosterliv i Vreta
Markus Lindberg, chef Linköpings Slots- och Domkyrkomuseum (LSDM)
Sture Lahrin, Ordf. Föreningen Klosterliv i Vreta

1. Avsikten med mötet

Avsikten med mötet var att utvärdera den förstudie avseende Stenkilska gravkoret som Föreningen Klosterliv i Vreta drivit i samarbete med Statens historiska museer (f.d. Riksantikvarieämbetet UV Öst), Östergötlands museum och Markus Lindberg, Linköpings Slots- och Domkyrkomuseum med stöd av Berit Wallenbergs Stiftelse och att diskutera en eventuell fortsättning.

2. Förstudiens resultat

Förstudieuppdraget är definierad i dokumentet ”Stenkilska ättens gravkor i Vreta klosters kyrka – Förslag till förstudie” av Peter Carelli, Olof Hermelin och Markus Lindberg.

Förstudien har resulterat i följande dokument:

”Rapport över studier i ATA i förstudie till projekt om gravarena i den Stenkilska ättens gravkor” av Markus Lindberg.

”Undersökning med georadar i Stenkilska gravkoret, Vreta kloster” av Pär Karlsson (dåvarande Riksantikvarieämbetet).

”Tjänsteanteckning gällande undersökning av gravtumbor i Vreta Klosterkyrka, Vreta socken, Linköpings kommun, Östergötlands län” av Olof Hermelin och Mats Magnusson (Östergötlands museum).

”PM arkeologisk undersökning med metallsökare – Stenkilska gravkoret, Vreta kloster” av Magnus Stibéus (Statens historiska museer, f.d. RAÄ UV Öst).

Tjänsteanteckningen anger att det inte fanns någon möjlighet att undersöka gravmonumentets innehåll med fiberoptik. Undersökning av gravkoret med metallsökare har lagts till under förstudiens gång (inom det beviljade anslaget på 38.000 kr).

Den sammanfattande bedömningen av förstudien är att kopparkistorna med de 1921 återbegravda kvarlevorna säkert finns under gravkorets golv och att de lokaliseras så att åtkomst till dem förutsätter att gravmonumentet (tillfälligt) förflyttas. Hela golvet behöver däremot inte tas upp, bara delar därav. Ett annat resultat av förstudien är att några hittills okända gravar inte lokaliseras till de delar av gravkoret som inte undersöktes 1919.

3. Fortsatt arbete av förstudiekaraktär

Några ben, däribland en ryggrad från en 8-årig pojke, ett kranium och ett lårben (dessa två dock ej från primärgrav) m.fl. har inte återbegravts och finns därför utanför gravkoret. Ryggraden har ställts ut i Lund och även andra ben finns sannolikt där. Markus Lindberg avser att till den första september söka anslag för att tillsammans med osteolog Caroline Arcini i Lund lokalisera och åldersbestämma dessa ben. En kommentar från mötet var att ta flera prov för att skapa en säkrare åldersbestämning.

Resultatet av denna åldersbestämning utvisar sedan om en öppning av gravkoret är intressant eller inte.

4. Allmänna förutsättningar för en gravöppning

Enligt Markus Lindberg visar erfarenheter från Varnhem att kopparkistor från den aktuella tiden var i gott skick.

Vidare undersökningar ska vara vetenskapligt motiverade. Där kan misstanke om TBC (8-åringen) vara en del.

Frågan om hur byggnaden hör ihop med gravarna är en intressant fråga. Flera sådana frågor finns i förstudiebeskrivningen och i protokoll från tidigare möten (1 – 4).

En genomgång av fyndmaterialet från den första utgrävningen (i 3 -5 backar nu på historiska museet) bör göras.

Frågan om huvudman för en eventuell gravöppning diskuterades utan något definitivt resultat. Det bör sannolikt vara en institution med tillgång till personal med nödvändig vetenskaplig kompetens.

Anslag bör sökas på en gång för hela projektet eftersom öppnande, undersökningar och återställande av gravkoret är en helhet.

5. Fortsatt verksamhet – skuggplanering – nästa möte

I avvaktan på resultatet av arbetet enligt punkt 3 ovan definierade mötet en ”skuggplanering” för att ha en beredskap inför ett förhoppningsvis positivt besked. Denna ser ut enligt följande:

Markus Lindberg: Sammanställer en frågeställning inför en eventuell gravöppning

Östergötlands museum: Förbereder förmedlingsdelen (det pedagogiska och publika)

SHMM: Tänker igenom den praktiska delen

Klosterliv: Kontaktar tillståndsgivande instanser och liknande

Dateringen av ben är förhoppningsvis genomförd i januari 2016 varför möte för nästa avstämning planeras hållas då.

6. Information

Ett överenskommet möte för presentation av förstudiens resultat för klosterföreningens medlemmar kunde av praktiska skäl inte hållas under våren. Klosterföreningens styrelse planerar in ett sådant med medverkan av Pär Karlsson (SHMM) och Markus Lindberg under hösten.

Susanne Hasselqvist, ÖstgötaCorrespondenten, som gjorde ett reportage vid undersökningen med georadar i juni 2014 vill göra ett nytt besök. Sture Lahrin tar emot henne och berättar om de viktigaste slutsatserna efter genomförd förstudie. Mötets uppfattning är att publikt intresse är positivt.

Klosterföreningen medverkar i Vretaklosterbygdens föreläsningsförening. Ett föredrag om projekt Stenkilska planeras till början av 2016 (bäst när projektet genom nya resultat nått nästa nivå).

Antecknat av
Sture Lahrin